

บันทึก

เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและการศึกษา
ของบุตรของข้าราชการและลูกจ้างประจำของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๒๖.๕/๑๔๘๗ ลงวันที่ ๒๕
กรกฎาคม ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมบัญชีกลางมีปัญหาเกี่ยวกับการ
การมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล และสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร
ของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ในหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีสถานะเป็นส่วนราชการ ที่จะ
ได้รับการจัดสรรงบประมาณโดยมีโครงสร้างแผนงานตามระบบงบประมาณปัจจุบันเพียง ๑
แผนงาน และมีงานภายใต้แผนงานนั้นเพียง ๑ งาน กำหนดหมวดรายจ่ายหมวดเดียวคือ หมวด
รายจ่ายอื่น ซึ่งจัดกลุ่มรายจ่ายภายใต้หมวดรายจ่ายอื่น ๓ รายการ คือ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร
ค่าใช้จ่ายในการบริหารองค์กร และค่าใช้จ่ายด้านงบลงทุน (ลักษณะค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และ
สิ่งก่อสร้าง) สำหรับการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวจะจัดสรรเป็นวงเงินรวมให้ตั้งแต่ต้น
ปีงบประมาณ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร คือ เงินเดือนและค่าจ้างก็จะรวมอยู่ด้วย ซึ่ง
หมายความว่าข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีสถานะเป็นส่วน
ราชการดังกล่าวได้รับเงินเดือน ค่าจ้างประจำจากเงินงบประมาณรายจ่ายหมวดรายจ่ายอื่น มิได้รับ
เงินเดือน ค่าจ้างประจำจากหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ กรณีเช่นนี้ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำจะ
เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการจากทางราชการหรือไม่

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว เห็นว่า

๑. ตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓
และพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้บัญญัติให้
ข้าราชการลูกจ้างประจำ ซึ่งได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำจากเงินงบประมาณรายจ่ายหมวด
เงินเดือน ค่าจ้างประจำของกระทรวง ทบวง กรม เป็นผู้ที่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการดังกล่าว

๒. การกำหนดว่ารายจ่ายประเภทใดหรือรายการใดจะเบิกจ่ายในหมวดรายจ่าย
ใด สำนักงานงบประมาณจะเป็นผู้กำหนดหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ เพื่อให้
ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจทราบและถือปฏิบัติ ซึ่งการกำหนดการจำแนกประเภทรายจ่ายนี้
สำนักงานงบประมาณกำหนดเพื่อเป็นเครื่องช่วยในการวิเคราะห์งบประมาณและวินิจฉัยว่ารายจ่าย
ประเภทใดจะอยู่ในหมวดรายจ่ายใดเท่านั้น

๓. กรมบัญชีกลางเห็นว่า การที่พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการต่าง ๆ กำหนด
ความหมายของคำว่า ผู้มีสิทธิ ว่า คือข้าราชการ หรือลูกจ้างประจำซึ่งได้รับเงินเดือน หรือค่าจ้าง
ประจำจากเงินงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ นั้น คำว่า หมวดเงินเดือนค่าจ้าง
ประจำจึงมีเจตนารมณ์หมายถึง รายจ่ายประเภทเงินเดือน ดังจะเห็นได้จากกฎหมายบางฉบับ เช่น
พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ

พ.ศ. ๒๔๘๙ ได้ให้ความหมายของ “ข้าราชการ” ไว้ว่า “บุคคลซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือน ในกระทรวง ทบวง กรมทุกแห่ง” ซึ่งการกำหนดว่า รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือน หรือ รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนมีความหมายนัยเดียวกันคือรายจ่ายประเภทเงินเดือน ดังนั้น กรณีหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีสถานะเป็นส่วนราชการที่ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายหมวดรายจ่ายอื่นเพียงหมวดเดียว และข้าราชการหรือลูกจ้างประจำได้รับเงินเดือน หรือค่าจ้างประจำจากหมวดรายจ่ายอื่น ก็ยังคงถือได้ว่าบุคคลดังกล่าวได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณรายจ่ายประเภทเงินเดือน จึงเข้าข่ายเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการต่าง ๆ ตามพระราชกฤษฎีกา จึงขอหารือว่า ความเห็นของกรมบัญชีกลางถูกต้องหรือไม่ ประการใด ทั้งนี้ หากไม่ถูกต้อง กรมบัญชีกลางจะได้รับแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการในประเด็นดังกล่าวอย่างเร่งด่วนเพื่อให้สอดคล้องกับระบบงบประมาณแบบใหม่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) แล้ว เห็นว่า กรมบัญชีกลางมีความประสงค์จะหารือแต่เฉพาะประเด็นข้อกฎหมายว่า ข้าราชการและลูกจ้างประจำของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีสถานะเป็นส่วนราชการและได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำจากหมวดรายจ่ายอื่นเพียงหมวดเดียว จะเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ และพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาศึกษาของบุตร พ.ศ. ๒๕๒๓ หรือไม่ ซึ่งเมื่อได้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้บัญญัติให้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตามมาตรา ๖ (๘) และ (๑๐)^๑ ในการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยในส่วนของข้าราชการนั้น คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ออกระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์อื่นแก่

^๑ มาตรา ๖ ให้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๘) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๐) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญรวมทั้งการกำหนดรูปแบบและการแต่งกาย และการจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นของลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกำหนดไว้ในข้อ ๓^๒ ให้นำพระราชกฤษฎีกา
ระเบียบกระทรวงการคลัง ระเบียบการเบิกจ่ายและระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวกับสวัสดิการ
และการสงเคราะห์อื่นในเรื่องการรักษาพยาบาล การศึกษาของบุตร การช่วยเหลือบุตรและอื่น ๆ
ซึ่งใช้บังคับกับข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับแก่ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญด้วย และใน
ส่วนของลูกจ้างประจำคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ออกระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยลูกจ้าง
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกำหนดไว้ในข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง^๓ ให้นำระเบียบ
เกี่ยวกับสวัสดิการการสงเคราะห์อื่นและประโยชน์เกื้อกูลของลูกจ้างประจำของส่วนราชการมาใช้
บังคับกับลูกจ้างประจำโดยอนุโลม ดังนั้น ข้าราชการและลูกจ้างประจำของสำนักงานศาล
รัฐธรรมนูญจึงเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและการศึกษาของบุตร
โดยผลของระเบียบศาลรัฐธรรมนูญฯ ทั้งสองฉบับดังกล่าวซึ่งให้นำพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการ
เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ และพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษา
ของบุตร พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งใช้บังคับกับข้าราชการพลเรือนและลูกจ้างประจำของส่วนราชการมาใช้
บังคับกับข้าราชการและลูกจ้างประจำของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญด้วย

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๔๓

^๒ ข้อ ๓ ให้นำพระราชกฤษฎีกา ระเบียบกระทรวงการคลัง ระเบียบการเบิกจ่ายและ
ระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวกับสวัสดิการและการสงเคราะห์อื่น ในเรื่องการรักษาพยาบาล การศึกษาของบุตร
การช่วยเหลือบุตรและอื่น ๆ ซึ่งใช้บังคับกับข้าราชการพลเรือน มาใช้บังคับแก่ข้าราชการสำนักงานศาล
รัฐธรรมนูญ

^๓ ข้อ ๑๗ อัตราเงินเดือน การให้ได้รับเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของ
ลูกจ้างประจำให้เป็นไปตามลูกจ้างประจำของส่วนราชการ และให้นำระเบียบเกี่ยวกับสวัสดิการสงเคราะห์อื่น
และประโยชน์เกื้อกูลของลูกจ้างประจำของส่วนราชการมาใช้บังคับกับลูกจ้างประจำโดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้ได้รับ
ค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นค่าเครื่องแบบดังเช่นลูกจ้างตามสัญญาจ้าง